

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hova a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hova a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. *****

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 199. szám.

Hétfő, szeptember 2.

Egy hónapi közigazgatás.

A vármegyei közigazgatási bizottság
ülése.

Nagybecskerek, szept. 2.

Torontálvármegye közigazgatási bi-
zottsága, mint már röviden említettük,
szombaton tartotta augusztus havi rendes
ülését dr. Dellimánies Lajos főispán
elnökségével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágost-
on udvari tanácsos alispán, dr. Vincze-
hidny Ernő m. főjegyző, Kéler Ákos m.
főügyész, Hegedüs Kálmán árvaszéki h.
elnök, Páll Alfréd pénzügyigazgató-
helyettes, Grézio János kir. tanfelügyelő,
Vámos Ignác műszaki tanácsos, Cserei
Gyula és Fejes István s. tanfelügyelők,
Axmann János kir. főállatorvos, ifj. dr.
Dániel Pál, Hauser Károly báró, dr. Pol-
lák Győző, Schulpe Vilmos, Tellecsky
Kristóf, Vinczehidny Izsó bizottsági tagok,
Filkovics Boldizsár, Demkó István, Bie-
lek Vilmos és dr. Horváth Kálmán elő-
adók.

Az ülésen az egyes szakelőadók havi
jelentéseiket a következőkben adták elő:

Adóügyek.

Páll Alfréd pénzügyigazgató-helyet-
tes havi jelentésében előadja, hogy To-
rontálvármegye területén megállapított
adótarozás 8.391.643 kor. 96 fillér, befize-
tés 3.090.311 kor. 50 fill. Hátralék 5.301.132
kor. 46 fillér, vagyis az osztartozás
63%-a. A folyó évi július havi befizetés
45.420 kor. 87 fillérrel kevesebb, a folyó
évi január-július havi befizetés pedig át-
lag 244.713 kor. 47 fillérrel kisebb, mint
a múlt év hasonló időszakában teljesít-
ett befizetések voltak. Hadmentességi
díjban megállapított tartozás 156.649 kor.
77 fill., befizetés 31.814 kor. 68 fill. Hátra-
lék 124.735 kor. 09 fillér, vagyis az oszt-
tartozásnak 79%-a. A folyó évi július havi
befizetés 3038 kor. 21 fillérrel, a január-
július havi befizetés pedig átlagosan 2428
kor. 64 fillérrel kisebb, mint a múlt év
hasonló időszakában teljesített befizeté-
sek voltak. A lefolyt július hóban 334
esetben ideiglenes házaómentességet, 26
esetben pedig fizetési halasztást engedé-
lyezett a pénzügyigazgatóság. A közaóok
kedvezőtlen befizetési eredményének oka
abban rejlik, hogy az aratási és eséplési
munkálatok július hóban folytak, midőn
különösen a földmivelők és földbirtokosok
ezekkel a gazdasági munkálatokkal voltak
elfoglalva s még terményeiket nem érté-
kesíthették, ennél fogva a befizetések va-
lamint a behajtási eljárás is szüneteltek.
A pénzügyigazgatóság azonban még a
múlt hó 15-ikén kelt 75237. számú körren-
deletében intézkedett aziránt, hogy az
aratási és eséplési munkálatok befejezése
után a hátralékos állami, községi és tör-
vényhatósági adók s egyéb a közaóok
módjára beszédendő köztartozások behaj-
tása és biztosítása általánosságban meg-
indíttassék.

Népoktatás.

Grézio János kir. tanfelügyelő havi
jelentése a következő:

Az elmúlt július hó második felében
szabadságon voltam s ezen idő alatt a kir.
tanfelügyelői teendőket Cserei Gyula kir.
s. tanfelügyelő látta el. Julius hónapban
Cserei Gyula s. tanfelügyelő elnökölt a
perlaszi községi iparos tanonciskolai igaz-
gatói választáson. Várady Dezső részt-
vett a nagyjécsai községi iskolaszék ellen
elrendelt fegyelmi vizsgálaton. Némethné
Rittner Ilona módosi róm. kath. elemi,
polgári iskolai tanítónő, magán polgári
leányiskola felállítására kapott engedélyt.
Stefánoviczné Jánosffy Emilia botosi,
özv. Schiffmanné Kátrén Teréz nagy-
komlói községi óvónő s Sajkoviczné Sibul
Paula a tiszaszentmiklósi g. kel. tanítónő
szeptember hó 1-től végleg nyugdíjazta-
tott. Balázi András s Makó András a
törökbeesei. Dobó Imre a perjámosi áll.
polg. iskolához kinevezetett. Grósz Kál-
mán törökbeesei áll. polg. iskolai tanító
a nagybecskereki, Vas Erzsébet lipótó-
szentmiklósi áll. polg. iskolai tanítónő
a nagyikindai áll. polg. iskolához he-
lyeztetett át.

Utügyek.

Vámos Ignác műszaki tanácsos az
utügyekről a következőket jelentette:

A vármegye területén átvonuló állami
közutak és pedig a Szeged—Temesvár—
szászsebesi és a Versez—pancsovai köz-
utak teljesen jó karban vannak, a folyó
évi július hó 1-én állami kezelésbe átvett
Nagybecskerek—titeli közút pedig kielé-
gítő állapotban van. A törvényhatósági
közutak kiépített szakaszai megfelelőek, a
kiépítetlen utszakaszok szintén könnyen
járhatók voltak. A vármegye északi része
a folyó évi nagy hadgyakorlatok körébe
esvén, a keresk. m. kir. miniszter 55065/1.
C. sz. rendeletével ezen területre eső köz-
utak jókarba helyezését rendelte el. Ezen
rendelet folytán az alispán 20728 és
24069/912 sz. intévényeivel a szükséges
intézkedéseket megtette s a vonatkozó
munkák folyamatba tétettek. A keresk.
m. kir. miniszter 432.226 és 47.655—912.
számu rendeletekkel az államépítészeti
hivatal személyzetének kiegészítéséül
Hadzsy Achill kir. főmérnököt és
Briefler Adolf napidíjas mérnököt a
hivatalhoz osztotta ki, kik állásaikat már
el is foglalták. Az utadó természetbeni le-
dolgozására kötelezettek az elmúlt hóban
mit sem szolgáltak le. A posta- és távir-
szolgálat ellen panasz nem merült fel.

A közegészség.

Dr. Haidegger Lajos megyei fő-
orvos jelentése szerint a vármegye köz-
egészségügyi viszonyai felette kedvezők
voltak. Heveny fertőző betegségek kö-
zött bejelentettek: 4 vörheny, 16 difteri-
tis, 32 kanyaró, 7 hökhurut és 1 gyer-
mekági lázesetet. Ezek az esetek is csak
szórványosan léptek föl és enyhe lefo-
lyásnak voltak. Ótelek községben az óvá-
dát hökhurut miatt bezárták. Egy-egy
okleveles szülésznő letelepedett: Kük-
házán, Melenczén, Kumánon, Mokrinban,
Bégaszentvörgyön, Dolován és Gyertyá-
moson.

Állategészségügy.

Axmann János kir. főállatorvos
havi jelentésében előadja, hogy föllépett
ragadós betegség takonykór 1, rühkór 2,
lépfene 22, sertésorbánc 1, sertésvész 12,
veszetség 3, ivarszervi hólyagos kiütés,
megszűnt takonykór 1, rühkór 3, lépfene
16, sertésorbánc 2, sertésvész 8, veszett-
ség 6, ivarszervi hólyagos kiütés 1 község-
ben. Takonykórfertőzés gyanuja miatt
malleinkezelés alá vétetett Karátsonyliget
községben 264. Honcz községben pedig
1052 darab ló. Ez eljárás alkalmával Ka-
rátsonyligeten 29 darab lovat, Honczon
pedig 8 darab lovat irtottak ki, de az
utóbbi községben az eljárás még folya-
matban van, illetőleg a második mallein-
kezelés itt még csak szeptember havában
lesz végrehajtvva.

Miután még Filkovics Boldizsár
th. m. főjegyző bemutatta a közig. bizott-
ság félévi jelentését, amelyet a bizottság
a miniszterelnökhöz fölterjeszt. több fe-
lebbezett ügyet intéztek el s ezzel az ülés
véget ért.

A zombolyai beszámoló.

— Pirkner János választói előtt. —

— Saját tudósítónktól. —

Zsombolya, szept. 1.

A zombolyai választókerület polgár-
sága szept. hó 1-én d. e. fél 11 órakor
Zsombolya főterén gyűlést tartott, melyen
nagy számmal jelentek meg a munkapárti
választók a kerület összes községeiből, de
ott volt sok 48-as és szocialista is, kik
egy-egy ellenetessel zavarba hozni igye-
keztek a beszámolóját tartó Pirkner
János képviselőt, de ez mindig talpraeset-
ten megfelelt nekik a hallgatóságunk sok-
szor hangos kacaja között s akinek végül a
választók nagy lelkesedéssel fejezték ki
bizalmukat.

A zombolyai beszámoló fényes sikere
politikai szempontból annál jelentősebb,
mert Zsombolya és környéke ugyszólván
gócpontja a vármegyebeli ellenzéki agitá-
ciónak s az ellenzék vezetői mindent el-
követtek, hogy megzavarják a munkapárti
gyűlést, de szándékuk maguknak a jelen-
volt ellenzéki választóknak hiéadtságán
is megtört.

A beszámolóról zombolyai tudósi
tónk a következő jelentést küldi:

Pirkner János szombaton délben
érkezett Zsombolyára. Az állomáson dr.
Fereh Ödön pártelnök élén küldöttég
várta és üdvözölte. A község nevében
Schuld Mátyás bíró üdvözölte. Az est
folyamán a gazdakörben kereste fel a
párthiveit a képviselő. Vasárnap reggel
pedig a községházán fogadta az egyes
községek küldöttégeit. A beszámolón
megjelent dr. Bogdán Zsivkó török-
beesei képviselő is, ki a kerület szerb
nemzetiségi választóinak magyarázta élénk
zsvivózás közepett a politikai helyzetet.

Az iskola idényre

a gyermekek részére

csak Weinberger cipőket vegyünk,

mert azok a legjobbak és legolcsóbbak. Az összes iskolák által jónak
elismert ruganyos tornacipők egyedüli raktára.

WEINBERGER K., Hunyadi-utca 23 szám.

1012-84

A beszámoló tegnap d. e. fél 11 órakor kezdődött; mintegy 2000 főnyi közönség gyűlt egybe a község háza előtti szabad téren.

Miután dr. Ferch Ödön pártelnök megnyitotta a gyűlést és üdvözölte pártkülönbség nélkül a megjelenteket, Pirkner János, magyar, majd német nyelven elmondotta beszámolóját.

Beszámolójának bevezetésében röviden vázolta törvényhozói munkásságát megválasztása óta, majd pedig ismertette a lefolyt parlamenti eseményeket s az obstrukció kártevőseit, amelynek türelmetlen pusztító volta miatt a nemzeti munkapártnak minden egyes tagja óhajtott már, hogy jöjjön el végre ez a valaki, aki rendet teremt a parlamentben, mert hiszen 300 képviselő hónapokon keresztül türe megalázó helyzetét, aminek eredménye nem lehetett volna egyéb, minthogy saját sujának hatása alatt felrobban és meggyulad. Sikerült is végre olyan elnököt nyerni, akit semmiféle kötelezettség sem gátolt elnöki tisztjének helyes és alkotmányos kezelésében és bekövetkezett június 4-ike. (Éljen Tisza István. Hosszas éljenzés.) Elhatározása nem volt jogtalan s ezt alkotmányos külföldi példák is igazolják.

Az ellenzék két évtizeden keresztül folytatott obstrukciójával semmi célt sem ért el. Mi sem lett az önálló hadseregből, a magyar vezényszókból és az önálló magyar bankból. Maga Apponyi Albert gróf minisztersége idejében kijelentette, hogy az ügyek természetes logikai következménye, hogyha a képviselőknek egy csoportja a Ház társulását megakadályozza, az lesz, hogy bekövetkezik egy második nov. 18-ika, ezt azonban a nemzet csak helyesléssel fogja fogadni. Így is történt s azt hiszi, hogy az obstrukció letörése után történt üdvös törvényalkotások után maga az ellenzék is örül, hogy túl van az obstrukción.

Ami a restitutio in integrumot illeti, ez nem egyéb mint az ellenzék által oda-dobott jelszó. A meghozott törvényeket el kell ismerni. Az tény, amely le nem tagadható, hogy az országgyűlés abszolút többsége szavazta meg azokat, a főrendiház ugyanoly többséggel fogadta el őket. Ilyen többség a főrendiház főnállása alatt soha nem volt. Ófelsége szentesítette is már azokat, jelenleg végrehajtás alatt is állanak, mi értelme sincs tehát a restitutio in integrum jelszavának.

A parlamentnek legközelebbi feladata lesz, hogy megalkossa az általános választói jogot. Ó jól tudja, hogy a magyar birtokos osztály nem szívesen megy bele a választói jognak nagy mértékű kiterjesztésébe, azonban őszintén mondhatja, hogy nincs ebben igazuk. Mióta a mostani választói törvény meg lett alkotva, hosszú idő telt el, az ország lakosságban gyarapodott, intelligenciája fejlődött, az iskolák ezre lett föllállítva, ma már jóformán minden ember ír és olvas, majdnem minden embernek van ítélőképessége a politikai kérdésekben is. Egy új kenyérkereső osztály keletkezett azóta, az ipar fellendülésében, a gyári munkások között sok becsületes ember van, akit a politikai jogok eddig meg nem illettek, akiknek azokat meg kell adni.

A választói jog kérdésében már 2 évvel ezelőtt kijelentette, hogy alá veti magát a kerület akaratainak. Felhívja választóit, hogy egyleteikben, gazdaköreikben, különböző társulások alkalmával vitassák meg ezt a kérdést, közöljék vele határozataikat, semmiféle pártfevelmet tekintetben nem ismer, amit választói fognak kívánni, azt fogja teljesíteni. (Eljenzés.)

Ami a parlamenti békét illeti, nem ámitja sem magát, sem választóit azzal, hogy a parlamenti béke egyszerre be fog következni. Igen nagyok az ellentétek, iz-zanak a szenvedélyek, nagy az aknamunka, csupa személyi célszavak uralkodnak. Nem lehet azt várni, hogy a munkapárti és ellenzéki képviselők, akik most nem is köszöntik egymást, márol-holnapra egymás nyakába boruljanak.

A történelem azonban arra tanít, hogy a legvéresebb háborúnak béke a vége és az itt is be fog következni. Hogy mily áldozatok árán, az hagyjon hidegen bennünket, az érdekeljen csupán, hogy a béke minél előbb bekövetkezzék s a mulasztások, amelyek az országot annyira káro-

sítják, kiegyenlíthetők legyenek. Ez az ország közönségének, népének óhaja és érdeke is.

Ellenségeink egyikének — mondotta tovább — Skótus viatornak tollából néhány héttel ezelőtt „magyar választások“ címen újabban egy németnyelvű röpirat jelent meg, követője a „varország jövője“ című angol röpiratnak. A gyűlést mindkettőben élesen kitér hazánk ellen, egymást akarja kiegészíteni a két munka. A lípesei kiadó-cég azt állítja az előbb megnevezettben, hogy a magyar supremácia csak a mai választási törvény mellett tartható fenn, az új választói törvény egész más képet fog teremteni, mert az elnyomott németek fel fognak szabadulni és azon magyar állampolgárok, akik német származásnak, utat fognak találni, hogy a Gesamt-monarchiát létesítsék. (Főkiáltások: Magyar állampolgárok vagyunk!)

Az író meséket, rablőhistóriákat mond el a választási visszaélések rajzolásának keretében és forrásként Justh Gyula és társainak interpellációjára hivatkozik, akiknek köszönetet mond, hogy a Gesamtmonarchiának létesítését előmozdítják. Az már nem az én, hanem Justh és társainak a dolga, hogy ezért a kitüntetésért köszönetet mondjon.

A mi teendők, hogy itt ünnepélyesen szót emeljünk Es hallják ezt meg nagy Németországban, hogy önök, a németszar-mazású és németajku magyar állampolgárok sohasem voltak elnyomva. (Igaz, ugyan.) Rágalmazás, hogy önök segédkeztek fognak nyújtani Magyarország elnyomására, hogy valaha is hűtlenül elhagynák e hazát. Rágalmazás ez, mely ellen önök multjukra való hivatkozással tiltakoznak, a rágalmat önök el is itélik.

Beszámolóját így végezte:

Nézzék csak e szabályszerűen művelt földeket, e fölvirágzást, községekben, városokban, a fővárosban, tekintsek, hogy 22 millió lakos van itt s közülök mennyien élnek jólétben. Mindezt a föld szállította, ebből él minden, innét származott minden gazdagság 1000 éven át s ez egyenlített ki minden bajt Szent István uralkodása óta. Ki fogja egyenlíteni az obstrukció okozta károkat is. A földmives munkája hozott itt létre mindent. Minél magasabban fog állani a földmivelés kulturája, annál gazdagabb lesz az ország, annál könnyebben élhetünk majd. Az iparos munkáját is akkor vásárolja meg a földmives, ha pénze van. Bizzunk ez ország földmives népében és Istenben, akkor biztosítva leszünk.

Köszönöm szíves bizalmukat és kérem azt jövőre is. (Hosszantartó viharos éljenzés.)

Ezután dr. Kerényi Miklós zombolyai ügyvéd és szerkesztő a munkapárti választók nevében köszönetét nyilvánította a képviselőnek eddigi működéséért és biztosította választóinak bizalmáról, egyúttal felkérte a képviselőt, működjen közre, hogy a választói reform tényleg megalkottassék. Az előbbi kormány és többség nem alkotta meg a programjában szerepelt választói reformot. A hazának minden hü és arra érett fia, ki a közterhek viselésében résztvesz, ki intelligenciájánál fogva megérdemli, kapjon jogot is. De a haza ellenségei, akik külföldi ellenségeinkkel kacérkodnak, kik a Szent István által alkotott magyar állam ellen törnek, ne kapjanak választói jogot, mert nem fognak önmagunknak ellenséget nevelni.

Pirkner János tudomásul vette ezt a fölhevítést és kijelentette, hogy ily értelembe fog állást foglalni a választói reformmal szemben.

Ezután dr. Ferch Ödön kimondja a határozatot, hogy Pirkner János választói rendületlen bizalommal vannak iránta.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Délben 400 terítékű banket volt a Jemelka-szálló nagytermében. Az első felköszöntőt dr. Ferch Ödön tartotta őfelsége a királyt életve. Beszéltek még: dr. Reichrath Miklós, Pirkner János, dr. Kerényi Miklós, Koch János, ifj. Tullies György stb.

A munkapárt sürgönyileg üdvözölte Lukács László miniszterelnököt és gróf Tisza István képviselőházi elnököt.

HIREK.

— **Baaden Károly kitüntetése.** Megirtuk, hogy a király Baaden Károly nagybecskereki áll. elemi iskolai igazgatónak kiváló érdemei elismerésül a arany érdemkeresztet adományozta. Az erre vonatkozó királyi kézirat, amely a hivatalos lap szombati számában jelent meg, így hangzik:

A személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Baaden Károly nyugalmazott nagybecskereki állami elemi népiskolai igazgatótanítónak sok évi buzgó működése elismerésül az arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bad-Ischlben, 1912. évi augusztus 6-ikán.

Ferenc József s. k.

Lukács László s. k.

— **Kinevezés.** A király a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére G a z d y Béla miskolci törvényszéki jegyzőt a nagykikindai kir. járásbírószághoz albiróvá nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminiszter a panosovai munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé N a u e r György, helyettes elnökévé pedig F u r d e k Miksa törvényszéki bírót három év tartamára kinevezte.

— **Áthelyezés.** A m. kir. belügyminiszter L e s t y á n s z k y János határrendőrkapitányt, a panosovai határrendőrség főnökét, hasonló minőségben, a soproni határrendőrséghez helyezte át.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. kereskedelmi miniszter a kisjécsai kereskedelmi és iparegyesület alapszabályait jóváhagyta.

— **A közigazgatási tanfolyam megnyitása.** A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam 1912—13. évi tanévének ma volt az ünnepélyes megnyitása. A rom. kath. plébánia-templomban d. e. 9 órakor ünnepélyes Veni Sancte volt S c h r á d e r László ny. tabori prépost celebrálásával, amelyen megjelent a tanfolyam előadói kara J a n k ó Ágoston udv. tanácsos alispán, tanfolyami igazgató vezetésével és az ez évre beiratkozott hallgatók. A mise után a hallgatóság az alispáni kisterembe vonult s itt Jankó Ágoston alispán szép buzdító beszédet intézett a hallgatókhoz, kifejeve előttük a községi jegyző felelősségteljes feladatát. A tanfolyamra az idén 51 hallgatót vettek fel s az előadások már ma délután 4 órakor megkezdődnek.

— **A II-ik számú elemi iskola új igazgatója.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter L i s k a Ferenc igazgatótanító a nagybecskereki II-ik számú áll. elemi iskola igazgatójává nevezte ki.

— **A Délmagyarországi Tanítóegylet új tiszteletbeli tagjai.** A DTE. Csákon f. évi aug. hó 22-én tartott közgyűlése a következőket választotta meg egyhangulag tiszteletbeli tagokká: G l a t t f e l d e r Gyula dr. püspököt, K a e s k o v i c s M i h á l y m. tanácsost, N e i s z e r Antal dr. m. oszt.-tanácsost, B e r e c z Gyula, G r é z l o János és M o l n á r József kir. tanfelügyelőket, M o u s s o n g Géza, a T. E. Sz. elnökét, R á k o s Istvánt, az Eötvös-alap elnökét, H e t z e l Samu, Baaden Károly, H e r r e s b a c h e r József, K a u f m a n n István és J e c k György ny. igazgatókat, B á n y a i Jakab igazgatót, J a n d a Ferenc és A n d r e j k o v i c s József igazgatókat, S c h e n k Jakabot örökös díszelnöknek és Z s u t t y Bélát pedig örökös tiszteletbeli főtítkárnak választotta meg.

— **A sorozás.** Nagybecskereken az idei sorozás ma délelőtt kezdődött meg a régi esküdtzéki teremben. A sorozóbizottságban a polgári hatóságot dr. A n n a u Ernő ügyvéd elnök, dr. P o l l á k Győző alelnök és S t r o s z Béla városi főjegyző képviselte. A polgári orvos dr. W e i t e r s c h a n József városi főorvos. A katonai bizottság elnöke W e s z e l y Rezső közös őrnagy, tagjai pedig P e k á r y Pál száza-

dos, Botka Miksa és Hencz Ferenc főhadnagyok; a katonai orvos Szücs Béla ezredorvos. A sorozáson ma az I-ső és II. koroszály került vizsgálatra, összesen 265-en.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délelőtt tartott városi iparhatósági ülésen újabbán Miresetics Obrádné sütőiparra, Todorov (Todorovits) pék-iparra, Kotrell Józsefné szatóciparra és Armbruszt Józsefné Stefánia pedig fűszerkereskedésre kapott iparengedélyt.

— **Adomány az árvizkárosultaknak.** A torontálvármegyei árvizkárosultak javára ma Györi József magyarmajdányi körjegyző 17 kor. 10 fillér gyűjtést, Magyarmajdány község pedig 10 koronát küldött be az alispáni hivatalba.

— **Nagy betörés Melenczén.** — 25 ezer koronás lopás. Nagy betöréses lopás történt tegnap este Melenczén a Ruszanda-fürdőben. Ugyanis a melenczei Ruszanda-fürdő vendéglősenek, Tomnicsnak ellopták a pénztárát, amelyet hálószobájában tartott. Tomnics tegnap este egy 9 óra tájban ment vacsorázni s midőn visszatért hálószobájába, annak kulcsal bezárt ajtaját nyitva találta. Tomnics azonnal rosszat sejtve szekrényéhez ment s látta, hogy a pénztári vasládikó hiányzik. Ma reggel Tomnics azután Kocsira ült s még kora hajnalban bejött Beeskerekre és itt bejelentette a lopást a rendőrségen. Az ellopott pénztárládában mintegy 4000 korona készpénz, egy takarékkönyvecske, 3 arany lánc és 3 aranygyűrű volt, amelyek közül az egyik 2000 korona értéket képvisel. A tulajdonos bevallása szerint a kár körülbelül 25 ezer korona. Most a nagybecskereki rendőrség és a melenczei csendőrök nyomoznak a lopás ügyében. A csuanu eddig egy a fürdőben alkalmazott gépfűtőre irányul, aki 3 nap előtt felvette fizetését s azóta eltűnt.

Színház.

** **Szerb színezet.** A szerb színtársulat szombaton este Lehár operettjét „Luxemburg grófja”-t adta elő. A társulat sok igyekezettel játszott, de meglátást, hogy az operette világa meglehetősen idegen tőlük. A társulat tagjai mind jól játszottak, de az a könnyű eleveenség, amit az operette megkíván, hiányzik náluk. Igazi szubrettjeik sincsenek s Száviczné például, aki Angelát adta, elsőrangú operaénekesnő pompásan csengő szopránnal. Mateicsnéből is hiányzik a szubrett-temperamentum, de igen disztíngváltan és izlésesen játszott. A többi főbb szereplők közül ki kell emelni Kraucevicset és Dinulovicot. A zenei rész sikeréért ismét a filharmónikusokat illeti az elismerés.

Tegnap vasárnap két népszínművet adott a társulat. Mind a három előadás zsfolt ház előtt ment.

Sport.

× **A teniszverseny.** A regattisták pályáján folyó teniszverseny tegnapi eredménye a következő:

Neuffer, Hiller Alice contra Grandjean Andor, Dániel Ferencné 1:6 és 2:6 az utóbbi pár javára.

Grandjean Andor, Dániel Ferencné contra Demkó István, Stagschmidt Józsefné 4:6 és 5:7 az utóbbi pár javára.

A Wattay P. Endre és Neuffer János közti mérkőzés eldöntetlen maradt és a legközelebbi alkalommal nyer befejezést.

A versenyeket az időjárás javultával a szokott időben és módon folytatják.

TÁVIRATOK.

Munkapárti beszámolók.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Páparól jelentik, Antal Géza munkapárti képviselő tegnap tartotta ott beszámolóját nagyszámu választóközönség jelenlétében. Beszámolójában az hangoztatta, hogy mindenért az obstrukció felelős. Hangsúlyozta továbbá a parlamenti béke szükségét, amelyért a pártok még prestigeükből is föl lehet valamit áldozni.

Komáromban Sárkány Ferenc munkapárti képviselő tartott beszámolót, melyet a függetlenségi párt meg akart zavarni, de nem sikerült.

Az ellenzék kiáltványa.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi nap folyamán nyilvánosságra került a szövetség ellenzék ama kiáltványának tervezete, amelyet az intéző-bizottság szeptember 10-iki üléséből fog a nemzethez intézni. A kiáltvány ridegen ragaszkodik az ellenzéki pártok eddigi követeléseihöz úgy, hogy az a kibontakozás érdekében való tárgyalások lehetőségét is kizárja. Komoly politikai körökben nem tudják elhinni, hogy a manifesztum-tervezet az ellenzéki pártok végleges állásfoglalását tartalmazná, mert a tervezetben foglalt szélsőséges követelések egyáltalában még tárgyalási alapul sem fogadhatók el. Azt hiszik, hogy az egész tervezet megint csak taktikázás akar lenni.

Miniszterelnök változás Ausztriában.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint, most már befejezettek tekinthető, hogy Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök betegsége miatt legközelebb lemond állásáról, utódja Heynd belügyminiszter lesz, aki eddig is helyettesítette őt.

Magyar aviatika.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nagybanjáról jelentik, az ott multkor lezuhant Prodam aviatikus helyett tegnap kárpótlásul Kvasz András tartott repülést, óriási közönség jelenlétében. Kvasz ötször repült föl, mindannyiszor imponáló stílusban. A közönség Kvaszt nagy ovációval ünnepelte.

Éles töltény a gyakorlaton.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bécs-újhelyi katonai gyakorlaton gyakorlatozó katonák egyikének fegyverébe éles töltény került. Az éles töltény azután Togyer János 36-ik gyalogezredbeli közkatonaát megölte. Vizsgálatot indítottak, hogyan került az élestöltény a katona fegyverébe.

Nagy hajókatasztrófa.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kopenhágából sürgönyzik, a „Kusk” nevű dán gőzös a hollandiai partok közelében elsüllyedt. Az eddigi hírek szerint a hajó összes utasai, tisztjei és legénysége a tengerbe veszett.

Letartóztatott bankigazgató.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kisujszállásról jelentik, Schner Sándor takarékpénztári igazgatót, a bankjánál elkövetett bűnös manipulációk miatt letartóztatták.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.43 —
Buza (áprilisra)	11.93 —
Rozs (októberre)	9.81 —
Zab (októberre)	10.42 —
Tengeri (szeptemberre)	9.47 —
Tengeri (májusra)	7.63 —

Közgazdaság.

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzücről.

Budapest, 1912. augusztus 29.

A legutóbbi héten a budapesti tőzsdén nagyobb részt szűk keretek közt mozgott az üzlet, miután részben külpolitikai aggodalmak, részben pedig a pénzücr alakulása a közönséget tartózkodásra készítették. Nagyobb forgalom jóformán egy papirban sem fejlődött ki, az előző hetekben erősen favorizált speciális értékek iránt sem mutatkozott oly élénk érdeklődés.

A vezető értékek piacán különösen átmenetileg elég lanyha volt az irányzat, az ultimoprolongáció elintézése után azonban — mely bár magasabb tételek mellett, de elég simán volt elintézhető — valamivel barátságosabb volt a hangulat. Nagyobb érdeklődés mutatkozott tegnap és ma a Jelzálogbank részvények iránt párisi vásárlásokra és arra a hirre, hogy az intézetnek állítólag sikerült ismét nagyobb tételű záloglevelet Franciaországban elhelyeznie. Keresletnek örvendek ma továbbá a Magyar bank részvények is, azonban mikor a tőzsde az Angol banknak mai napon eszközölt 1%-ot kitevő kamatlábemeléséről értesült, az árfolyamok ismét lemorzsolódtak és az elért árfolyamnyereség csaknem teljesen elenyészett. Egyéb bankértékek közül Magyar hitel részvényekben volt még említésre méltó forgalom, alacsonyabb árfolyamok mellett.

Iparvállalati papirok közül alig egykötőben volt üzlet. A szénértékek az előző hetek nagy hausse-mozgalma után aránylag tartott árfolyamon kerültek forgalomba. Egyéb ipari papirok közül Phöbus és Horvát cukoripari részvények képeztek még kereslet tárgyát.

Közlekedési papirok közül a Közúti vaspálya részvények jó oldalról vásároltattak, bár az elért áremelkedés e részvényeknél sem volt fentartható. Adria tengerhajózási részvények emelkedő árfolyamok mellett voltak keresettek.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Nagybecskereki városi virágcsarnokot megvettem**

s azt saját számlámra tovább vezetem.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. —

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel

1023-2.2

Fischer Terus.

Tanoncok

felvételnek fizetés mellett, valamint ugyanott

munkásnők

is felvételre kerestettek szegődmény vagy hetibér mellett.

Csokoládé és cukorkagyár

Nagybecskerek. 1023-x 2

377—1912. szám.

1029.1

Meghívó

Párdányban a Tamisácz szabályozó és belvíz-levezető társulatnak 1912. évi szeptember hó 17-én d. e. II órakor a társulat hivatalos helyiségében megtartandó

évi rendes közgyűlésre.**Tárgy:**

1. Igazgató-főmérnöknek a társulat 1911. évi állapotáról szóló évi jelentése.
2. A társulat 1911. évi számadásának tárgyalása és annak elfogadása.
3. A m. k. földművelésügyi miniszterumnak 4000/VI—I. szám alatt kelt körrendeletének felolvasása a társulati 2400 koronán alóli fizetést élvező alkalmazottaknak és azok családtagjaiknak adandó betegsegélyezés tárgyában.
4. A társulati alkalmazottak kérvénye a korpótléknak 5%-ról 10%-ra való felemelése iránt.
5. Ille Silvius és Liess János társulati jegyző-pénztárnok, illetve ellenőr kérvénye törzsfizetésüknek felemelése iránt.
6. Társulati csatornaörök és szolga kérvénye bérük, korpótlékuk megjavítása és drágasági pótlékuk engedélyezése iránt.
7. A társulat 1913. évre szóló költség-előirányzatának megállapítása.
8. Lemondás, valamint 25731/V—A—1. számú rendelettel a m. k. földművelésügyi miniszter által választás megsemmisítés folytán két választmányi tag megválasztása.

Párdány, 1912. évi augusztus hó 23-án.

Jenovay Zoltán s. k.,
társulati elnök.

Az alapszabályok 8. §-ának rendelkezése szerint megkeresem a községi előljárási bizottságot, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel értesíteni sziveskedjék, hogy amennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előljárási bizottság által fognak képviseltetni. Megjegyzem, hogy önálló szavazatra csak az van jogosítva, akinek ártérbirtoka 50 kataszteri holdat tesz ki.

A községbeli érdekeltség esetleges csoportosulásáról, a választott megbízott vagy megbízottak neveiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltséget a községi előljárási bizottság fogja-e a társulati alapszabályok 8. §-a értelmében képviselni, — a szavazati lajstromok összeállítására céljából a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal értesítést kérek.

Párdány, 1912. augusztus hó 23-án.

Petrikovits Róbert s. k.,
igazgató-főmérnök.

Bérbeadó

egy
üzlethelyiség

Hunyadi-utca 614/21. sz.
ö. i. házban

1913. augusztus hó 1-jétől.

Bővebbet ugyanott hátul balra az
udvarban. 1013-73

Az 1912—13. tanévre

2 gimnáziumi
tanulót

teljes ellátásra elvállal

Kiss István

birósági végrehajtó.

Nagybecskerek, Nádor-utca 4.

1013-55

5 zép jövedelmet

érhetnek el azon egyének, kik egy elsőrendű bankdisponens vezetés alatt az értékpapírcsere közeljövőben várható konjunktúrában részt óhajtának venni. Ebben már kisebb tőkével rendelkezők is participálhatnak; csekély nyereségrészesedésem mellett szívesen szolgálok felvilágosítással. Megkeresések

„Bankdisponens“ jelige alatt
Eckstein hirdetési irodájába Budapest,
VII., Erzsébet-körút 37. kéretnek.

1010-32

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb fűtőberendezései

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszerű betűzéssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakarítható.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázölés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges meleg. Különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

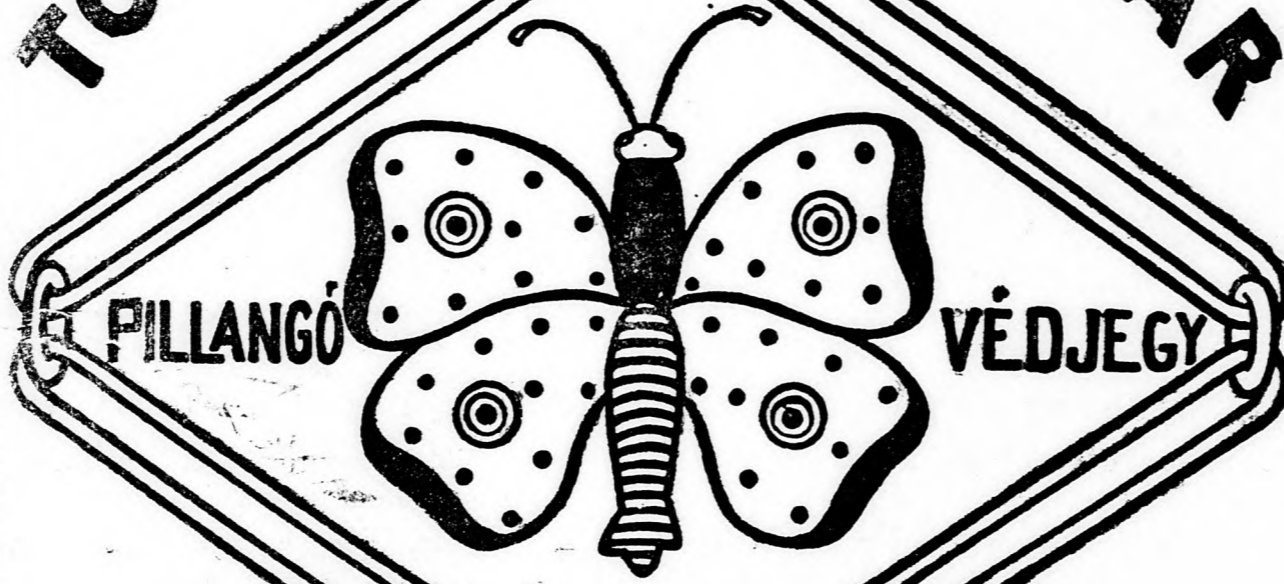
Egyedüli elarusítás. Nagybecskerek és vidéke részére.

Boleszny Antal

vaskereskedésében az arany kaszához.
Hunyady-utca 606/37

10120-403

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKEREK.

Külön cipőosztály!

Fiu- és leányka cipők.

Torna-cipők.

Torontáli strapa-cipők.

932-4310

**AZ ISKOLA
IDÉNYRE**

ajánlunk:

Leánykötényeket

Leány- és fiuharisnyákat

Leány- és fiufehérneműt

Leány- és fiuesernyőket

Kézimunkákat.

Benó

Testvérek

ezelőtt Kokits A. F.
rövidáru, cipő és játékszeráru
üzlete

Nagybecskerek

Telefon: 201.

Alapítási év: 1870.